

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej . . . K 34—
pol leta " " 15—	" " 7-50
četrt leta " " 7-50	" " 2-50
na mesec " " 2-50	celo leto naprej . . . K 40—

Vprašanjem glede inseratov se naj pričozi za odgovor dopisnica ali znamka, Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Uspehi fml. Conrada.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. novembra. (Kor. urad.) Italijansko bojišče. V pokrajini Sette Communi smo iztrgali sovražniku nadaljnje višinske pozicije. Vzhodno na Grigna so zajurili avstro-ogrške čete oklopno utrdbo Leone na Cima di Campo. Obenem smo zasedli oklopno utrdbo na Cima di Lan, ki je bila razstreljena. S padcem teh dveh utrdb je v najmočnejšo zaporno skupino italijanskih obmejnih utrdb na pravljena vrzel. Zavzeli smo Lamon in Fonzaso. Čete feldmaršala barona Conrada von Hötzendorfia so zadnje dni vjele 2500 mož. V dolini Cordevole smo uničili italijanski polk ter ga prisili, da je odložil orožje. Vjeli smo 1 polkovnika, 4 štabne časnike in 4000 mož. Ob doljeni Plavi mestoma živahnje boji.

Vzhodno bojišče. Razen podvetij čet pri Grodišču ničesar pomembnega. Albanija. Neizpremenjeno. — Še f generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. novembra. (Kor. ur.) Italijansko bojišče. V pokrajini Sette Communi smo iztrgali Italijanom hrib Longara. Čete, ki prodriajo v gorovju med dolinama Sugana in Cismona, so zajurili oklopno utrdbo Leone na Cima di Campo in oklopno utrdbo na Cima di Lan. Fonzasso je v naših rokah. Ob doljeni Plavi se je artiljerijski ogenj olačil. — von Lüdendorff.

NAŠE VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 13. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnopočevalskega stana dne 13. novembra zvečer:

Pri armadni skupini feldmaršala barona Conrada nadaljne napredovanje. Ob Plavi je položaj neizpremenjen.

O meščanski vojni v Rusiji nikakih novih poročil.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 13. novembra. (Kor. ur.) Wolfsov urad poroča dne 13. novembra zvečer:

Na zapadu, vzhodu in v Makedoniji nič posebnega. Južno Suganske doline smo vzeli nadaljnje višinske pozicije.

Italijansko bojišče. Naše čete so zavzale nezljedljivim napalom na italijanske obmejne trdnjave na prostoru med Foncavom - Lamonom in Primolanskim ozino največjim oklopno trdnjavom v tej skupini, Leone, na Cima di Campo severozahodno Vezze. Zaporni pas je bil z zavzetjem te trdnjave, ki obvladuje Sugansko dolino do Borga, prebit, po drugi strani pa je sunek avstro-ogrških kolon od Lamon do Foncava in osvojitev slednjega kraja z razstreljivo oklopno trdnjavjo za hrbotom privelod te čete na Col di Lana. Tudi na visoki planoti Sette Communi so bile zajurilane nadaljnje višinske pozicije. Enotno vodstvo in sijajno skupno delovanje vseh poveljstev in čet je zopet imelo za posledico zaletje 4000 Italijanov v dolini Cordevole, ki so imeli kriti umik svojih čet in otežkočiti prodiranje avstro-ogrških čet. Čete feldmaršala Conrada so z uspehom zavzajevanja močnih zapornih trdnjav odločile usodo Feltre in naše napredovanje na planoti Sette Communi je s tem pospešeno. Kmalu se pokažejo operativni učinki teh uspehov na obrambno možnost čete ob Plavi. Močne pozicije zadnjih čet italijanskih od Pederobbe nizvod smo začeli obstrelevati. Vselel prizakovana skupna delovanja bojnih sil v nižini z onimi v golevju bo mogla odporna četa Italijanov takoj kakor povsod do Adige dosegel samo casovno omejeno trajanje.

Zavzetje Feltre. Na Dunaj so šloča včeraj poročila, ki naznajajo, da je prizakovati zavzetje Feltre tekom par ur. Stevilo vjetnikov raste neprestano.

Okoli šest tisoč kvadratnih kilometrov italijanskih tal so zavzvale naše in nemške čete doslej; dve tretjini furlanske glavne province, provincia narasel do velike sile.

Pred flandrsko obalo.

Berlin, 13. novembra. (Kor. urad.)

12. t. m. popoldne je prišlo pred flandrsko obalo med našimi topnimi čolni in angleškimi sprednjimi stražami do kratkega artiljerijskega boja; zadet je bil en

Izjava vsak dan zvečer izvenčni nodelje in prazniki.

Inserati se računajo po porabljenu prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 vin. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih inserciyah no dogovoru.

Novi naročniki naj pošljajo naročino vedno po nakazatelj. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 28— | četrt leta . . . 7—
pol leta " " 14— | na mesec " " 2-30

Pošta nezna Številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v. nadstr. levo), telefon št. 34

vražni rušilec. Naši čolni so se vrnili ne poškodovani.

Zmaga ali poraz Kerjenskega?

London, 13. novembra. (Kor. urad.) Admiraliteta je prejela tale brezični ruski komunikate: Po ljutem boju pri Carskem Selu je včeraj revolucionarna vojska polnoma porazila protirevolucionarne čete Kerjenskega.

Dunaj, 13. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnopočevalskega stana poročajo opoldne: Glasom vseh dosedanjih poročil bi bilo prezgodaj smatrati, da je Kerjenski premagal čete sovjeta. Nasprotno se zdi, kakor da se nagiba uspeh v krvavih bojih pri Petrogradu na stran boljševikov. Oklic Trockega na armade govorji o slavnem udarcu, ki je bil v noči na 13. november izvršen v bližini glavnega mesta proti Kerjenskemu in da je to zgodovinska noč. Se divja boj, še se stavijo zapreke, stvar pa je vredna žrtve. Na russki fronti se množe simpatije za čete sovjeta.

Amsterdam, 13. novembra. (Kor. urad.) Allgemeine Handelsblad poroča iz Londona, da tja niso dospela nikakršna oficijalna ali oficijalna poročila iz Rusije. Tudi rusko uradno poročilo je izostalo. Zunanji minister Balfour je izjavil v poslanski zbornici, da je »Foreign office« dan na dan v zvezi z angleškim veleposlanstvom, ki da je še na svojem mestu. »Daily Chronicle« poroča, da je Ramsay Macdonald prejel Kerjenskega iz Petrograda brzjavko, ki pravi, da je autoriteta provizorične vlade obnovljena.

Kodani, 13. novembra. (Kor. ur.) »Berlingske Tidende« poročajo iz Ha-parande:

Kaj jedin je naznani, da bodo kozaki podpirali staro vlado in da hočejo zopet obnoviti oblast provizorične vlade. Do tedaj bodo kozaki prevzeli vladino oblast v svojih pokrajinh.

Od Kerjenskega, Kaj jedina in Kornilova podpisani oklic pravi, da bosta bodoči središči države Moskva in Novočerkask, zadnje mesto kot staro kozaško glavno mesto. Zatrjuje se, da so kozaki Kijev zasedli.

V tukajšnjih entitentih krogih se zatrjuje: Za boljševiki stoji 50.000 vojakov in mornarjev, za Kornilovom mogočne konjenične sile z Dona, zlasti kozaki, ki so v krvavih bojih vdrlji v glavno mesto, kjer se je garnizija, izvezemši mornarje, v dala Kornilovu. Boljševiki imajo s pomočjo mornarjev zasedene delavske četrti. Zastopniki entente stojijo v zvezi s Kornilovom, čigar glavni stan se nahaja v Carskem Selu.

Boji v Moskvi.

Amsterdam, 13. novembra. (Kor. urad.) Glasom poročila nekega tukajšnjega lista poroča petrogradski poročevalci »Timesa« o položaju v Moskvi: Poročila od nedelje si nasprotujejo. Zdi se, da je bil zopet napravljen red. Iz provincij ni nikakršnih poročil. V soboto zjutraj so zasedli kadeti telefonsko centralo in borzo. Ekstremisti so poskušili popoldne zopet zavzeti obe poslopji. Vladimirsko šolo je zasedla rdeča garda, pri čemer je bilo ubitih nekaj kadetov. Njihova trupla so vrgli na cesto. Komisar revolucionarnega vojaškega odseka, ki je skušal kadetom rešiti življenje, je bil skoraj linčan.

Maksimalisti.

Kodani, 13. novembra. Maksimalisti so med drugim uvedli zapadnoevropski koledar. Meščanski krogi se ne upajo na cesto. Tolpe ropajo in plenijo po cestah. Petrograd bo v par dneh brez življenja.

Ciril, 13. novembra. Baltiško brodovje pošilja brezično brzjavko, v kateri pozivajo vse enote, da naj se bore za tlačene razrede. Tudi severno-morsko brodovje se je izjavilo za solidarno s petrogradskim sovetom.

Lugano, 13. novembra. »Secolo« poroča, da očita obtožba nove vlade Kerjenskemu, da je osebno sprejemal denar za gotove usluge in da je dejelo izdal.

Ciril, 13. novembra. Italijanski listi poročajo iz Washingtona, da se Amerika brani priznati novo rusko vlado.

Japonska in dogodki v Rusiji.

Amsterdam, 13. novembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Tokiju: Vesti iz Rusije vznemirijo v Tokiju bolj omočno. Pod pritiskom russkih novosti so bili navrni odpovedani. Sploh se sodi, da bo Japonska postopala po željah alijancev.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 13. novembra. Na začetku

seje se je predsednik dr. Gross v nadvušenih besedah spominjal srečne rezitve cesarja iz smrtne nevarnosti. Izrekel je veselje zbornice ter je zaklical vladarju trikratni »Hoch«, kar so poslanci burno akimirali. Zbornica je na to odobrila odsekovo poročilo o cesarski naredbi z dne 9. avgusta 1914 glede nedeljskega počinka in izplačevanja mezd v rudnikih. Po kratki debati je zbornica odobrila tudi predlog, da naj vlada izplača deželam 70 milijonov za zvišanje učiteljskih draginjskih dokladov. Predlog poslanca Korošca, da naj se v ta namen določi 100 milijonov, je bil odklonjen. Nato se je vršila razprava o predlogih zdravstvene odseka glede boja proti tuberkulozi in spolnim bolezni. Minister Toggenburg je bil obljubil, da bo vlada še letos predložila poseben zakon o zatiranju spolnih bolezni.

Poslanec Lukavsky je interpeliral radi protizakonite ustavovitve državne policije v Plznu. Zbornica je priznala interpelacijo nujnost, na kar se je vršila kratka debata. Notranji minister je izjavil, da je vlada upravičena ustavljati državne policijske urade brez zakona.

Ostra polemika se je vršila med poslancem Stibrim in ministrom grofom Toggengburgom radi razmer pri pravski policiji. Poslanec Stibry je v obširnem govoru (na katerega se še povrnemo) razkrinal delovanje pravške policije, katero je notranji minister razjarjeno branil. Grof Toggenburg je izjavil: Ce je res, da je kdo izmed pravških policijskih uradnikov zkrivil dejavnja, ki jih navaja poslanec Stibry, potem vam dam častno besedo, da ne bo več uradnik.

Med predlogi se nahaja predlog poslanca Korošca in tovarišev o preiskbi invalidov, predlog poslanca Fona o povračilu vojne škode. Poslanec Benkovič je interpretiral radi razjoniranja milinov v brežinskem okraju.

Dilegacijske volitve.

Dunaj, 13. novembra. V posebni seji poslanske zbornice so se nocjo vrsile delegacijske volitve. Poslanec Petrušević je v imenu Ukrajincev zahteval, da se naj volitev galijških delegatov odstavi z dnevnega reda, ker ima 28 ukrajinskih poslancev iz Galicije le 1 mandat, medtem ko dobre Poljaki iz Galicije 6 mandatov. Poslanec Stanek je opozoril na pismo nemških socijalnih demokratov, ki se pritožujejo, da njihovim 9 poslancem iz Češke Nemci ne dajo nobenega mandata ter je predlagal, naj se volitve v delegaciji sploh odloči, dokler ne bo dosezen glede mandatov splošnega kompromisa. Predlog poslanca Staneka, za katerega so glasovali Čehi, Jugoslaveni in Ukrajinci, je bil odklonjen. Nato so se vršile volitve.

Za Češko so bili izvoljeni: Herman, dr. Körner, Stibry, Udržal, Zahradník in Klofač (Čehi), Langenbeck, Spiess, Maier (Nemci) in Glöckel (nemški socijalni demokrat). Poslanec Wolf, katerega so kandidirali Nemci mesta Glöckla, je propadel. To ga je silno razburilo. Začel je razgrajati in kričati: »Fides čehovica! Po nemšku se pravi temu Šufitaria!« Kako se pravi parlamentarično, ne vem! (Spljen smeh v zbornici. Predsednik potvrdil Wolfa k dostojnosti.)

Za Dalmacijo je izvoljen kot delegat dr. Čingrija, kot namestnik dr. Sesardić.

Za Galicijo so izvoljeni Poljaki: German, Daszinsky, Tetmajer, Glombinski, Dlugosz, Jaworski ter Ruškin Petrušević.

Za Nižje avstrijsko: Mataja, Miklas (nemščanska socijalista), Elbenbogen (nemški socijalni demokrat).

Za Zgornje avstrijsko: Hauser, Schlegel (kršč. socijal.).

Za Solnograško: baron Fuchs (kršč. socijal.), namestnik dr. Sylvester (nemški nacionalec).

Za Štajersko: baron Pantz in Tomaszitz, namestnik Prisching.

Za Koroško: Waldner (nem. nacionalec), namestnik Dobernic (nem. nacionalec).

Za Kranjsko: dr. Korošec, namestnik viteza Pogačnika.

Za Bukovino: Wassilk (Rusia), namestnik Onciu (Romun).

Za Moravsko: Stanek, Stránský (Čeha), Teutsch, Tomschik (Nemčica).

Za Šlezijo: dr. Freissler, namestnik dr. Oberleitner (nemška nacionalec).

Za Tirolsko: dr. Schöpfer (krš

Položaj na azijskih bojiščih.

Vojniški kritik »Neue Zürcher Zeitung« presoja položaj na azijskih bojiščih nastopno:

Na turških frontah v Aziji so bile vojne operacije dej časa prekinjene. Vzrok temu so klimatične razmere, ki izključujejo v vročem poletnem času vsako gibanje evropskih čet v tamošnjih krajih, v drugi vrsti pa tudi oslabljenje zlasti ruskih čet vsled revolucionarnih homatij. Na armenki fronti se je sicer že pred rusko revolucionijo vojne delovanje omejilo na male akcije, pri katerih so morali Rusi konečno opustiti v okolici Bitlis in Muša ter med Jezeri Van in Urmia del pribojene ozemlja. To je vplivalo posredno tudi na evropsko bojišče, ker je Turčija mogla svoje čete poslati v letu 1916. v Dobrudžo ter na makedonsko in galitsko fronto. Mirovanje ruskih operacij sega sicer že v čas pred revolucionjo, ko se je kavkaški front oslabila vsled oddaje čet na evropsko bojišče po katastrofi pri Gorilah, toda demoralizacija ruske armade po revolucionji je vsakogar energično akcijo na kavkaški fronti onemogočila in s tem ovirača izdatno kooperacijo ruskih čet z angleško armado v Mezopotamiji.

Na mezopotamski fronti se je pričelo angleško delovanje začetkom oktobra z zavzetjem mesta Ramadije, s čemer si je Anglija zazigrala posest Bagdada z 120 km daleč proti severu. Splošno se je smatralo, da so Anglezi s tem hoteli preprečiti turško protolofenzo v smere na Bagdad, ki se je baje pripravljala pod nemškim vodstvom. Ta dominacija se do danes ni potrdila, ker so poznavalci tamoznih razmer nemorajo uporabljati in prekrivati večjo armado. To naziranje očvidno ne more biti v polni meri pravilno, ker je bila vsa turška armada, ki je svoj čas operirala v okolici Bagdada do danes navezena na iste dovozne ceste. Angleški podjetje na Evfratu je sledilo sredi oktobra podjetje ob reki Diala na Kisil Rabat z namenom, s tem pridobiti zasiguranje desnega boka, katero nalogu bi sicer moralna izpolnila kooperacija ruskega oddelka iz Hamadana. Vsled posrečenja teh pričetnih akcij, pričelo so se nadaljnje operacije na cesti Bagdad - Mosul, kjer so angleške čete zavzeme mesto Tekrit 40 km severno Samare. Operacijski ozemlje je tu pokrajina in staro karavanska cesta, po kateri je svoj čas Ksenonov peljal svoje čete skozi Kurdistano in Armenijo proti Crnemu morju.

Na sirske - arabski fronti so se pričele resnejše operacije koncem oktobra z zavzetjem mesta Berseba 40 km južno od Gaze. Berseba je bila svoj čas glavno etapno srediste turške armade, ki je operirala v letih 1915. in 1916. proti sinajskemu polotoku. Zvezana je je Zeleznico Jeruzalem - Jafa, ter je bila izgrajena v vojni za glavno srediste vsega dovoza, zlasti za prekskrb s pitno vodo, ker se nahajači tu zadnji dobr veliči pred puščavo. Ko je Turčija opustila vsled veliki transportnih težav ekspedicijo proti Sueškemu kanalu, je Berseba izgubila svoj strateški pomen, ter je bila važna le v bojih koncem decembra 1916., ko je angleška ekspedicija s podporo mornarice ob chali operirala proti Gazi. Angleško prodiranje so turške čete ustavile, ker brez posesti Bersebe Anglezi niso mogli držati pozicij pred Gazo in so bili stalno ogrožani na svojem desnem krilu, na katero je pritegnila turška kolona, opirajoča se na Bersebo in Zeleznico zvezzo z zaledjem. Vsled nastopa voja, mirovalo so vojne operacije do začetka novembra, ko postaja podnebje za evropske čete ugodnejše. V zadnjem času se je pričel angleški napad na Bersebo, katero je turška armada zapustila, ker vsed opustitve sveske ekspedicije nima več strategijskega pomena. Tudi defenzivna vrednost te postojanke ni velika, ker leži v ravni in se šele za njo dvigne gorovje ob Mrtvem morju preko Hebrona proti Jeruzalemu. Padec Bersebe je omogočil Angležem zavzetje Gaza in zboljšanje položaja angleške vojne vodstvo riči z velikim podjetjem na azijskih frontah, očvidno v prvi vrsti na sirske fronti. Operacijski cilj tvori tukaj Jeruzalem, česar posest odpira Angležem nedogledne politične možnosti.

Razne vojne vesti.

ODSTOP FRANCOSKE VLADE.

Pariz, 13. novembra. (Kor. urad.) Po odgovoru na razne interpelacije glede diplomatskega in vojaškega položaja je sprejela zbornica z 250 glasovi proti 192 glasovom dnevnem red, ki izreka vladu nezaupanje. Po končani seji zbornice je ministrstvo podalo demisijo.

ENTENTNI VOJNI SVET.

London, 12. novembra. (Kor. urad.) Po odgovoru na razne interpelacije glede diplomatskega in vojaškega položaja je sprejela zbornica z 250 glasovi proti 192 glasovom dnevnem red, ki izreka vladu nezaupanje. Po končani seji zbornice je ministrstvo podalo demisijo.

»Times« pišejo: Novi vojni svet bo imel za posledico, da bo dobro deloval, da se povelenjnik na fronti ne bo več treba batiti, da bi se jin njih načrt načrnat mesti vsled dogodkov na drugih delih fronte. »Morning Post« se bojni, da bo ta nova institucija podredila vojaško vodstvo politiki.

Pariz, 12. novembra. (Kor. urad.) Pridnejni predsednika zbornice je Lloyd George pozdravil ustanovitev vojaškega sveta zaveznikov ter izjavil, da je krije dejstva, da zmaga zaveznikov ni že zdavnaj zagotovljena, pomankanje prave složnosti v vojnem vodstvu. Srbska tragedija, romunska katastrofa, polom vojaške sile Rusije dokazujejo, da bojujejo Francoska, Anglia, Rusija in Italija 4 vojne namesto ene same in sedaj je zadela iz istega vročka nesreča Italija. Če prodremo en kilometer v sovražne hrte, če zavzamemo eno vas in vzamemo nekaj sto mož, smo upravljeno na navdušen, ker je to znak naša premoci in jamstvo naše bodoče mize; toda kaj bi rekli, če bi profili 50 km preko sovražnih hrstov, če bi vloji 200.000 mož in vplieni 500 najboljših sovražnih topov ter velikanske množine municije in življa? Ce bi bili zavezniki resnično delovali skupno, bi

nam sedaj ne bilo treba odvračati usode od italijanskega zaveznika. Partikularizem je podaljšal vojno in edinstvo jo bo skrajšala. Nad Rusijo ne obupavam, toda tudi če bi moral nad njo obupati, mi ostane vendar vera v končni triumf stvari zaveznikov neomajana. Zagotavljam vas, da bomo smagali, Seje pa bi le, da bi se zgodilo to čim prej in s čim manjšimi žrtvami.

Italijanski naučni minister je izrekel zahvalo za enotnost in edinstvo zaveznikov, naglašal soglasno vojno italijanskega ljudstva do odpora, pozdravil zaveznike čete v Italiji ter izrekel svoje zaupanje medzvezniškiemu odseku.

Painlevé je ob drugi priliki naglašal, da v tem trenutku vozijo vse feleznice francoške in angleške vojske, topove in strelivo v Italijo. Vsi se boro za enega, vse za mir narodov in za pravico. Ena sama fronta, ena sama vojska, to je program, ki ga zahteva bodoča zmaga. To nalogu ima medzvezniški vojni odsek. Cim strašnejše so ure, tem bolj neomajna mora biti naša odločnost, tem večja morala naroda. Gre za to, kdo bo prvi omagal. Zavezniki, če se sami ne obodijo v brezdelnost. Na strani zaveznikov stoji %, civiliziranega sveta in velikanski materialni viri. Vojskovne pravice so se pridružile legije iz Amerike s svojimi velikanskimi sredstvi. Ne gre za to, da streljemo svoje sovražnike marved za to, da jih premagamo. Oni, ki misijo pod sedanjimi okolnostmi na mir, izdajajo nasvetjejoči interes domovine in človeštva. Tak mir, sprejet od sveta pod trijumfom grožnega pruskega militarizma, bi bil mir poniranja in bede. Zato je geslo bo do enega dneva, ko bo na bojišču vstala zmagonosna pravica.

Japonsko - ameriška pogodba.

Amsterdam, 10. novembra. »Times« poroča iz Washingtona: Zedinjene države in Japonska sta sklenili pogodbo, na kateri je predvsem zaveznikov stojte %, civiliziranega sveta in velikanskim materialnim viri. Vojskovne pravice so se pridružile legije iz Amerike s svojimi velikanskimi sredstvi. Ne gre za to, da streljemo svoje sovražnike marved za to, da jih premagamo. Oni, ki misijo pod sedanjimi okolnostmi na mir, izdajajo nasvetjejoči interes domovine in človeštva. Tak mir, sprejet od sveta pod trijumfom grožnega pruskega militarizma, bi bil mir poniranja in bede. Zato je geslo bo do enega dneva, ko bo na bojišču vstala zmagonosna pravica.

Rotterdam, 12. novembra. Iz Tokiju poroča 10. t. m.: Javnost ni zadovoljna z Japonsko - ameriško pogodbo v kolikor se te ceste Kitajske. Priznava se sicer, da pogodba vsebuje priznanje Amerike, da ima Japonska večje interese na Kitajski, kar je to običajno pri teritorialnem sestru, graja se pa, da pogodba molči o posebnih odnosih Japonske napram Šan-tungu in Tencinu.

Amsterdam, 13. novembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona z dne 12. t. m.: Kitajski poslanik je izredni državni sekretar podjetje na Evfratu je sledilo sredi oktobra podjetje ob reki Diala na Kisil Rabat z namenom, s tem pridobiti zasiguranje desnega boka, katero nalogu bi sicer moralna izpolnila kooperacija ruskega oddelka iz Hamadana. Vsled posrečenja teh pričetnih akcij, pričelo so se nadaljnje operacije na cesti Bagdad - Mosul, kjer so angleške čete zavzeme mesto Tekrit 40 km severno Samare. Operacijski ozemlje je tu pokrajina in staro karavanska cesta, po kateri je svoj čas Ksenonov peljal svoje čete skozi Kurdistano in Armenijo proti Crnemu morju.

Ameriški fronti so se pričeli resnejše operacije koncem oktobra z zavzetjem mesta Berseba 40 km južno od Gaze. Berseba je bila svoj čas glavno etapno srediste turške armade, ki je operirala v letih 1915. in 1916. proti sinajskemu polotoku. Zvezana je je Zeleznico Jeruzalem - Jafa, ter je bila izgrajena v vojni za glavno srediste vsega dovoza, zlasti za prekskrb s pitno vodo, ker se nahajači tu zadnji dobr veliči pred puščavo. Ko je Turčija opustila vsled veliki transportnih težav ekspedicijo proti Sueškemu kanalu, je Berseba izgubila svoj strateški pomen, ter je bila važna le v bojih koncem decembra 1916., ko je angleška ekspedicija s podporo mornarice ob chali operirala proti Gazi. Angleško prodiranje so turške čete ustavile, ker brez posesti Bersebe Anglezi niso mogli držati pozicij pred Gazo in so bili stalno ogrožani na svojem desnem krilu, na katero je pritegnila turška kolona, opirajoča se na Bersebo in Zeleznico zvezzo z zaledjem. Vsled nastopa voja, mirovalo so vojne operacije do začetka novembra, ko postaja podnebje za evropske čete ugodnejše. V zadnjem času se je pričel angleški napad na Bersebo, katero je turška armada zapustila, ker vsed opustitve sveske ekspedicije nima več strategijskega pomena. Tudi defenzivna vrednost te postojanke ni velika, ker leži v ravni in se šele za njo dvigne gorovje ob Mrtvem morju preko Hebrona proti Jeruzalemu. Padec Bersebe je omogočil Angležem zavzetje Gaza in zboljšanje položaja angleške vojne vodstvo riči z velikim podjetjem na azijskih frontah, očvidno v prvi vrsti na sirske fronti. Operacijski cilj tvori tukaj Jeruzalem, česar posest odpira Angležem nedogledne politične možnosti.

Z Gorškega.

13. novembra.

V Gorici sta se postavljala izmed irredentovcev posebno znani Debassa in manj znani mladič Branno. Slednji je bil tako predaren in ta je bil oni, katerega označajo preostali mestni prebivalci za tako oblastnega in objestnega gospodarja, ki se je držal visoko, gledal ljudi v vrha dol in čakal, da ga bodo poninožno pozdravljali. V Gorici preostali pravijo, da so bili došli Italijani z njimi dobr, ali domači irredentisti so bili hudičevi in so iskali, kje bi kakega požrli. — V Gorici kažejo ljudje, ki so prebili težko preizkušnjo italijanske invazije, izkaznice za brezplačno obilno dobivanje raznih živil, take izkaznice so imeli za par mesecev naprej in dobivali so nanje meso, makarone, riž, sir itd., sploh vse, kar so hoteli, kakor pripovedujejo. S petrojem je križ po svetu, ali prebivalci v Gorici so ga imeli na razpolago v obilni meri vsak dan. Tako je skrbelo zanje italijansko armadno vodstvo, ali le majhna je bila ta odskodnina za ogromne vojne grozote, katerim so bili izpostavljeni. Sedaj ti prebivalci uživajo v velikanski meri begunsko bedo.

Nekake zmešnje prevladujo. Deželni glavar dr. Faïdutti, po naši sodbi, prav pametno nasvetuje županom, naj ne silijo ljudi domov brezmiseln, marveč naj počakajo, da se izvrši potreba prva dela in potem se morejo začeti begunci vrati polegoma v svoja rodna sela. Gorški okrajin glavar baron Baum pa pravi ljudem, naj kar pridejo: župani in vsi občinari. Ne vemo, kako si predstavljata ta politični uradnik povrnitev na Gorško. Je že prav, da bi prišli begunci kolikor mogče hitro nazaj, saj to si sami žele najbolj, ali pošljati ljudi v kamnje in kopico granat, to pa vendar ne gre. Vsa bojna črta na Gorškem od severa do juga je provzročila velikanska opustošenja, ki groze sedaj z ogromno nevarnostjo, segajočo še daleč v njeno zaledje. Dolžnost naših županov in poslancev je, da se spravijo tostvarno na obsežno delo skupno z drugimi intellekti, da se pripravi pametna pot povratka beguncem in obnovljenja naše gorškega dežela. Na čelo oblasti pa zahtevamo može, ki bodo morli obvladati težko nalogu obnavljanja dežela po nujnih političnih nazorih in gospodarskih potrebah.

Z raznih strani nam pritrjujejo, kako umeten je bil naš nasvet glaza

varovanja mešanskega in metja. Dobili so ljudi, ki so odnali tuje blago iz gorškega mesta in okolice. Ne moremo torej dosti znova polagati poklicani oblasti na srce, naši storji vse potrebitno, da bo državljanska last zadostno varovana.

Nekateri, ki so šli v Gorico pogledat, kaj je z domovanjem, so se vrnili celo jako zadovoljni, seveda je malo takih, ker prebivalci so v njihovih hišah in stanovanjih italijanski gospodje, ki so meblirali stanovanje krasno in ravno tako zapustili. Sredi puščave oaza, redka sreča, kakor je redek zadetek pri srečanju. Drugi so se zjokali in teh je ogromna večina, ko so našli svoja stanovanja prazna in umazana ali razdrta in porušena. Sploh pa so vtiski načrtni in gospodarski poročevalci, ki so posetili Gorško, kako različni. Eni pravijo, da je Gorška ob bojni fronti samo velika razvalina, drugi, da je malo poškodovana pravzaprav po razmerah, po katerih je bilo pričakovati poškodovanje. Za našo točko pogleda je, da je grozno in da treba že ogromne sredstva in sredstva za to, da se vrati naša domovina.

Podgan je ob vsej bojni progotični, da je človeka groza in stud ga prevladuje. Avtomobili škrpajo čez podgane. V celini tropah se pojavitajo te, zdravstvo in nevarne živali. To gozdenje treba vdušiti in iztrebiti, drugače ustvarijo nemogočno bivanje na gorških tleh, kar je doleča časa, dokler pa ne bi poginile. Da jih je toliko, so vzrok ogromna skladischa italijanskih živil. Italijani so imeli na Gorškem vsega dovolj in zato so zaredili tako množino te nevarne živali.

Vina je v Gorici dovoli. Naval v lokalu ogromen. Zato pa se je pri Batjelu te dni pripetilo, da z bog strašnega pravila, da z bog strašnega zdravstva in nevarne živil. To gozdenje treba vdušiti in iztrebiti, drugače ustvarijo nemogočno bivanje na gorških tleh, kar je doleča časa, dokler pa ne bi poginile. — In vendar je jasno najprimitivnejši pamet, da mora ostati otovita zapuščina ne-doknjena, a njeni dohodi niso zadostni za življenje, da je podpora otroku (tudi vloči) pritiče. Saj, če tako oseba mora v begunstvu tako zauščino pojeti, bi jo potrebovala država zopet dopolniti v obliki vojne odškodnine! Za maloletne pa bi itak že sodnije morale prepovedati, da se glavnice porabljajo za preživljajenje!

V četrtek je bil v Steinklamnu poset Fon. Njegovo poročilo povsem potrebuje vse, kar je bilo že sproščeno v Slov. Narodu, bodisi glede škandalozno slabe in nezadostne hrane, oblike, stanovanja itd. — Ni vredna, da površno vede v osekih, kar je tam videl in slišal! — Morad je vse našo pritoževanje vendar kaže izlado!

Beguncem s Kranjskega, ki so poselili pritožbe posebno proti tamožni deželnini komisiji za vrzdrževalno, naznjam, da se bodo njihova zadeve skupno obravnavale. Ne gre več za posamečne slučaje, marveč treba bo, da se tako razmere podprtje ostri kritiki in vse skupno rešijo in podobno. Njihova zadeva je vse posamečne slučaji enkrat za vse, da se bodo nujno moralna država zavoljila v nevzdrževalno.

Vse noči moraš prebenti, če se bo počasno vredno življenje, da ne bi poškodil sproščil, dokler ne bo deloval bodoči občin, kar prevzame vse taka opravila. Begunci naj bodo preprčeni, da se bo za njih edenčno intenzivnejši in pozornejši skrb. Še vedno moraš dovolj z očim beguncem, da se bo zadržal v njihovih poročilih, dokler ne bo deloval bodoči občin. Begunci naj bodo preprčeni, da se bo za njih edenčno intenzivnejši in pozornejši skrb. Še vedno moraš dovolj z očim beguncem, da se bo zadržal v njihovih poročilih, dokler ne bo deloval bodoči občin. Begunci naj bodo preprčeni, da se bo za njih edenčno intenzivnejši in pozornejši skrb. Še vedno moraš dovolj z očim beguncem, da se bo zadržal v njihovih poročilih, dokler ne bo deloval bodoči občin. Begunci naj bodo preprčeni, da se bo za njih edenčno intenzivnejši in pozornejši skrb. Še vedno moraš dovolj z očim beguncem, da se bo zadržal v njihovih poročilih, dokler ne bo deloval bodoči občin. Begunci naj bodo preprčeni, da se bo za njih edenčno intenzivnejši in pozornejši skrb. Še vedno moraš dovolj z očim beguncem, da se bo zadržal v nj

kot zapisniški jezik komitatskega zbornika. Ta pogoj se je pa dal težko izpolniti, zakaj bilo je treba, da je to zahtevala v pristojnem komitatu vsaj ena petinka odbornikov. Takih komitativ pa, kjer bi bila ena petinka zavednih Slovakov v odboru, razum Turca in Lipotova — nimamo. Sodniške razmere osvetljajo žalostno tu okolnost, da je bil po ogrski statistiki med sodniki eden edini človek, ki se je upal za svoj materinski jezik označiti slovaščino. Višja sodišča so uvedla via facti izključno le madžarščino; in n o v i sodni red iz leta 1911. je to prakso izrecno sankcioniral, dasi se teoretično opira na načelo »popolnega in enakega zastavljanja strank«.

= Proti grofu Hertlingu. Proti novi vlasti grofa Hertlinga ne nastopajo samo konzervativci, marveč tudi krogi veleindustrijalcev in liberalcev desnice. Tem krogom zlasti ni všeč, da se je krona vdala zahtevam demokracije ter napadajo zlasti narodne liberalce, češ, da nimajo nobene pravice do obstoja, ker so zapadli demokraciji. Pruski konzervativni krogi dajo svojemu ogorčenju duška v teh - le besedah: Usodo Pruske more voditi le oni, ki je sam z dušo in telesom Prus, ki živi in deluje kot Prus. To grofu Hertlingu ni mogoče. Vse njegovo notranje prepričanje ga stori, kot zastopnika političnega sistema papeževega svetovnega gospodstva, nasprotnika sto in stoletnega notranjega razvoja Pruske. »Berliner Tageblatt« piše k temu: Kulturno vprašanje je torej v teku. Vloge so razdeljene med nasprotinci Hertlingove vlade. Eni se bore proti demokraciji, drugi proti miru potom sporazuma, tretji proti ultramontanizmu in za pruski duh.

= Inozemsko časopisje o imenovanju grofa Hertlinga. »Neue Zürcher Zeitg.« objavlja članek prince Hohenlohe, ki ocenjuje pomen imenovanja bavarškega ministra grofa Hertlinga za nemškega kanclerja. Članek poudarja, da je s tem prevzel drugič v nemški zgodovini južni Nemec mesto kanclerja in pruskega ministrskega predsednika, kar najbrž ne bo obudilo posebnega veselja med konzervativnimi pruskimi krogi, zlasti ne sedaj v jubilejnem letu protestantizma, ko proti dosedanji tradiciji stopa na celo pruske vlade izraziti vodja konfesionalne stranke nemškega centruma. Nedvomno si je grof Hertling napreje zasigural podporo glavnih nemških strank, predno je prevzel novo mesto. Prinaša s seboj izborne diplomatske zmožnosti v nasprotju s prejšnjim kanclerjem dr. Michaelisom, kateremu je bila diplomacija knjiga s sedmimi pečati. Potek imenovanja grofa Hertlinga je dokazal, da je v Nemčiji že danes brez spremembe ustave mogoče parlamentu prisiliti državnega kanclerja k odstopu, kajti ni dvojni, da je bil nemški parlament oni faktor, ki je odstranil dr. Michaelisa proti volji obeh, ki so ga postavili na to mesto. Ce pri tem parlament ni dosegel tega z javno nezaupnicno in mesto je dosegel ta rezultat z zakulisnimi pogajanjami, ne spremilna to konečnega efekta. Kancler je padel, ker ni hotel nemški parlament žaljiv ničesar več obravnavati, in to je veliki pomen novega imenovanja, ki preko osebnega vprašanja označuje potek parlamentariziranja in demokratiziranja nemške vlade. Vtis bo brez dvoma tudi pri nasprotnikih ugoden, kar se bo zlasti pokazalo po prvi njeni programatični izjavi, ki gotovo ne bo v zmislu vsemenskih aneksijonistov. Veliko zaupanje, katero uživa grof Hertling na Dunaju in pri grofu Czerninu, mora v tem prepričanju utrditi vse ljubitelje miru. Čas sicer ni pripravljen za prorokovanja, ker govorje še topovi v benečanski ravnini. Prišel bo pa skoraj čas, ko se bo delovanje grofa Hertlinga izkazalo za pritek dolgo zažljenega, svobodno političnega razvoja nemškega naroda.

= Mackensen za aneksijo. Feldmarschal Mackensen je pisal pastorju Kaufmannu v Neurode pismo, v katerem se mu zahvaljuje za čestitke in kjer pravi med drugim: Dal Bog, da bi politična opreznost ne uničila z besedo ali s peresom dejstev, ki smo jih mi ustvarili z orožjem.

= Ljenin in poljsko vprašanje. g. Dunaj, 12. novembra. V določilno mojega včerajnjega članka o poljskem kraljestvu in avstrijskih vladnih krogih, naj navedem besede, ki jih je danes napisal ponedeljski list »Der Montag«, ki pravi: »London in Pariz ne moreta danes ničesar sklepali, da ne mislita na Ljenina in boljševike — in isto velja za Dunaj in Berlin, Dunaj in Berlin sta dala o tem že krepo poskušnjo. Mislimo, da bi ne bili nikdar doživeli tako hitrega umikanja obeh vlad v poljskem vprašanju, ako bi ne bil prišel Ljeninov puč neposredno vmes. Ljeninu se imamo zahvaliti, aki sta obe vlasti tako hitro zatajili načrt, ki bi po splošni sodbi napravljali neizrečene težave pri rešitvi mirovnega vprašanja.«

= Mirovno gibanje v Švici. V bližnjih dneh se sestane v Švici mednarodna konferenca zastopnikov vseh dežel in načela, proučiti vprašanje, pod katerimi pogoji bi bil mogoč trajen mir. Glavni predlog meri na vstopavitev novega mednarodnega pravnega reda, ki naj stopi na mesto dosedanja mednarodne anarhije. V tej smerni bodo predloženi konferenci predlogi raznih mirovnih zvez, izmed katerih naj kon-

ferenca najpripravnje izbere, primereno spremeni ter s posredovanjem papeža predloži vladam vojujočim se držav s prošnjo, naj se izjavijo, kateri načrt smatrajo za sprejemljiv, je-li žele spremembe in nimajo li morda same novozadovni predlog. Na ta način naj se izmed mirovnih projektov dožene, katera splošna načela bi sprejela večina vojujočih se držav in ustvari konkretne forme novega mednarodnega reda, s čemer bo ustvarjen forum za nadaljnja mirovna pogajanja.

= Carnegiejev mirovni institut o vprašanju miru. Švicarski listi poročajo iz Novega Jorka 3. novembra: Izvrševalni odbor Carnegiejevega instituta za mirovno propagando je izdal proklamacijo, ki izjavlja, da je najboljše sredstvo za pridobitev trajnega miru nadaljevanje vojne proti Nemčiji do končne zmage. Odbor pozivlja vse pacificante, da naj čim načinljivejše podpirajo vojno, katere cilj da je pravi mir, mir brez osvojitev.

Vesti iz primorskih dežel.

Za obnovitev Gorice. g. Dunaj, 12. novembra. V petek bo zborovala na Dunaju komisija za obnovitev Gorice. Iz Trsta pride tudi namestnik. To zborovanje bo velikega pomena za pospeševanje vseh pripravljalnih del. Obnovitveni odsek poslanske zbornice je itak že dokončal svoja posvetovanja o vseh resolucijah, ki so jih stavili v tem oziru raznih poslanci. Vse resolucije so sprejeti in poročili o njih za zbornico je že pripravljeno. V njih je izrazeno načelo, da mora država poravnati v polnem obsegu in po sedanjih cenah vso škodo, ki je nastala v sledi vojne, posestnikom, trgovcem, obrtnikom in rokodelcem. Zahtevajo takoj s pričetkom tega dela!

Zupanstvo Podgora, tačas pri Dev. Mariji v Polju, poziva svoje občinare, ki imajo kakršno prošnjo za dosegajo drž. podpore po vpklicanih, naj si bo za poviski ali so nanovo vložene, naj naznanijo datum vložene prošnje. Številko plačilne pole pri povisu in svoj način naslov, da se bo mogla izposlati v potrebiti vloge pred morebitno vrnitvijo domov.

Zupan iz Ozeljana, gosp. Loverič, je odpotoval domov, da pregleda po občini, kaj treba ukreniti in popraviti, da se bodo mogli begunci vrniti čim prej domov. Ko se povrne, sporoči svojim občanom potom časopisju vse, kar jih bo zanimalo in jim bo služilo v svrhu povrnitve na rodna tla.

Semperški župan, gosp. Černic, se je mudil te dni v domači občini. Vtiske, katerje je dobil v Semperju, je zlil v te besede: Ob sedanjih razmerah ni mogoče se vrniti na slepo domov. Ni strehe, ni zavetja, sploh cloveškega bivališča ni. Pa tudi za aprovacijo ni preskrbljeno. Blizu se čas setve, čas povratka vsaj delavnih moči. Poskrbeti bo treba, da pridejo pravočasno delavnne moči v Št. Peter in oskrbe se. C. kr. vlasta pa mora priskrbeti ljudem, ki so ob svojem nemudoma begu pustili vse doma in nimajo sedaj ne živeče, ne živine, ne orodja in oprave, ne semen, skratka ničesar, vse potrebno, da vzpostavijo zopet svoja gospodarstva. Preskrbeti jim bo morala primerih začasnih stanovanj, dokler ne zamorejo postaviti zopet svojih domov. Posvetovanja poklicanih oblasti so se že vrnila. Kakor hitro mogoče se pripravi vse potrebno vsaj za povratek delavnih moči, ker družine se sedaj še ne morejo povrniti. Daje pa upanje vsem za vrnitev kolikor mogoče hitro, kličč: Še nas bo obsevalo sonce gorivito!

Smrt med beguncem. V bolnišnici v Trstu je umrl begunec Franc Markočič star 58 let.

Umrl je v Splitu umirovljen fin. ravnatelj Edvard Bulat, brat pokoj. preprodajatelja Splita dr. Gaja Bulata in oče dalmatinskega deželnega poslance dr. Gaja Bulata ml. Pokojnik je dosegel starost 84 let; užival je kot iskren narodnjak splošne simpatije.

Posestvo in stanovanje v najem. Išče se zanesljiva in pridna begunška družina iz goriške okolice ali Brd, več vinogradništva ter kmetijstva v občini, katera bi prevzela v nekem kraju ajdovškega okraja srednje ter lepo posestvo pod ugodnimi pogoji v najem. V istem kraju bi se oddalo tudi eno ali dvoje stanovanj proti nizki načinnosti, eventualno tudi tri, z nekoliko zemljiščem. S tem bi bilo mogoče nekaterim pomagano, ker bi bili v bližini svojih žalibog poškodovanih domov. Ponudbe naj se naslovijo na ležeč pošto v Ajdovščini pod naslovom »Kmetija«.

Zavarovanje za vojne zadolžnice.

Pri šestem vatem posojilu se je nabolj več kot pol milijarda potom zavarovanja, dokaz, da je zavarovanje na vojne zadolžnice pri prebivalstvu jako priljubljeno. To zavarovanje, ki je kombinacija življenskega zavarovanja in podpisovanja vojnega posojila, omogoča tudi tistem, ki imajo le malo sredstev na razpolago, da si s plačevanjem mesečnih, celo tedenskih nezavodnih obrokov pridobijo znatne vojne zadolžnice. Zavarovanec se delčini vseh ugodnosti subskripcije. Zlasti tudi visokih obresti, ki jih morejo porabiti v zvračanje zavarovalnega kapitala ali pa v znižanje premij. V zadnjem slučaju je plečevanje za 1000 K zavarovalnega kapitala in za zavarovalno dobo 15 oziroma 20 let mesečno nič več kot 4 oziroma 5 K. Kdor platiče tedensko ne plača niti krona. To so evotive, ki jih vsekodaj lahko pogreša. Zavarovanje velja še edenčnata, ko je plačana prva premija in

zavarovalna sveta se izplača v vojnih zadolžnicah v enčaju smrti takoj, najhitreje pa po preteklu 15 oziroma 20 let. Vplačane premije sploh ne zapadejo. Kdor prehna s plačevanjem, ta dobi vojno zadolžnico glede se na toliko, kolikor je plačal. Kdor se torej namerava zavarovanje, to naj se poslužuje zavarovanju z vojnim zadolžnicami, ki je vsekakor priporočljivejše, nego vseki drugo zavarovanje. Zavarovanec služi se zebi in zadosti patriotski svoji dožnosti.

Dnevne vesti.

Božična darila za vojake na bojem polju. Kakor smo poročali, so prizave za božična darila učencev v polnem teku. Vsled prijaznega sodelovanja šolskih voditeljev se je izgotovilo v najkrajšem času 500 vzorcev s šivalnimi potrebnimi napismi, ki so se razpostali na vse šole cele dežele. Tudi letos se bo lahko za to razpostalo več tisoč božičnih daril kranjskih učencev na bojno polje. Sole se je tudi naprosilo, naj zbirajo po možnosti volneno perilo. Naša mladina bi izkazala vojakom največjo uslugo, če bi jim preskrbila volneno perilo. — Ko jedemo sem čez goro nočjo. — b) Pesem. Ni povem vam, zakaj . . . c) Pesem. Prstan moj ljubezni znak . . . d) Pesem Primorke. Tam na daljnem morju jadro, glej! . . . Moderne, čutopalne skladbe bo na klavirju spremljala naša priznana pianistinja gdje. Dana Kobler. — Moški zbor zapoje dve skladbe: Emil Adamčičev »Vaslice« in dr. Antonia Schwabala »Večer na morju. Skupni mešani zbor (okoli 150 pesnik in pevcev) pa šest mešanih zborov: Emila Adamčiča: Fantu; Ko bi rosica bila . . . Ptička. Stankota Premlja: Zdravica; Log za log se skriva in dr. Antonia Schwabala: Zdrava, Marija!

Backhausov uspeh v Ameriki. »New Jersey Journal« je pisal: Slavni klavirski virtuo os dosegla posebne uspehe. Nihče, ki ga je slišal, ni obžaloval, da ga je klijub poteši šel. Backhaus nam je podal užitek, kot si lepišega ni mogoče mislit. Občinstvo New Jorka je izlahko pridobil, ker je na glasu prvočasnega umetnika. Ozarjujoča tehnika, mojstrska sigurnost in idealni vendar so Backhausove vrline, ki so mu v par sekundah pridobila srca vseh poslušalcev. V Ameriki velja B. kot najboljši Chopinov interpret in to po vsej pravici. — Ta prvočasni umetnik bo v ponedeljek 19. t. m. gostoval v Ljubljanskem deželnem gledališču. Ta večer bo pravi dogodek za Ljubljano. Predpredaja se vrši pri blagajni deželnega gledališča od 3. ure dalej dan.

Slovenske železniške uradnike na fronto, nemške pa na slovenske postaje. Na postaji v Zatičini na Dolenskem, torej med samimi Slovenci, je nameščen železniški uradnik, ki ne zna slovensko. Tako je te dni pri nekem prerekjanju radi vojnega listka z neko domačinko sam zatrdiril, da ne zna slovensko. Je že mogoče, da se uradnik ob velikem navalu zmoti, ali zmota se mora pojasniti s slovensko stranko po slovensko, ne pa da uradnik po nemško kriči, ko ima slovenska žena vso pravico, da se ž njo pogovori po slovensko. Na slovenske postaje zahtevamo slovenskih uradnikov. Ako za nemške ni prostora na nemških postajah, ne bomo trpeli, da bi pošiljali slovenske uradnike v bojno črto za to, da bi izpraznjevali službena mesta nemškim uradnikom na slovenskih teh.

Tako ne sme več iti dalje. Pišejo nam: Tri tedne so bile zaprte šole. Sedaj se je zopet pričel pouk, toda v nezakurjenih sobah. Vsi premrili prihajojoči otroci domov, čemur se ni čuditi, saj predsevajo po dve do tri ure v sobah, kjer je komaj 4 do 8 stopinj topote. Ni dovolj, da je mladina izstrada, sedaj naj se še prezeba. Potem pa še ta modra razvrstitev. Ena šola čaka na drugo. Po cel četrt ure stoji mladina v dežju v slabih oblikev in premičen obutvi. Ce take odrede zagreje ljudje, ki sami nimajo otrok in sede v toplo zakurjenih sobah, je dolžnost učiteljstva, da izpogovori resno besedo in protestira proti krutemu postopanju z mladino. Ce je dovolj premoga za nemško gledališče in za kino, se mora dobiti premog tudi za šole. Kdo bo plačal zdravniku in zdravila, če zbole otroci, ce izbruhne kaka epidemija. Ce pa že mora poginiti tudi še naša deca, potem bi se pa to mogoče hitre doseglo na drug način. Solski zdravniki, spregovrite odločno besedo!

Zvišanje vzdrževalnih za častniške rodbine. Z Dunaja poročajo: Vlado vodstvo so bile vse instrumente tukajšnjih potresne postaje tresenje na daljavi 300 kilometrov. Prijetek zaznamovanja prvega potresu ob 3. uru 16 min. 42 sek., drugega ob 5. ur 41 min. 32 sek.

Invalidi, ki se je izučil v Gradeu v invalidni šoli za soferje, išče primerne službe kot sofer. Ponudbe naj se blagovoljno poslati na »Posredovalnico za goriške begunce v Ljubljani«. Po 100 K: Dr. Fran Perne, 28. 10. 1917; dr. Fran Kralj, 20. 10. 1917; dr. Fran Grgorčič, 20. 10. 1917; dr. Josip Hartman, župnik Blagovica; Franc Pustotnik, župan istotom: Hranilica in posojilnica na Vrhniku; Josip Lavrič, župnik, Breznički; Ivan Gogala, vojni kurat; Slovensko katoliško izobraževalno društvo, Dolenjski pri Rihni; Evgen Legat, ravnatelj Zadržalne zveze v Ljubljani. Po 40 K: Danilo »Slov. Naroda«, 28. 10. 1917; dr. Fran Perne, 28. 10. 1917; Za C. M. družbo so zbrali slovenski možje in mladiči pri neki divizijski pekarji na Tirolskem znesek 83 K 20 min. v upanju na našo boljšo dobrodošč. — Mesto razsvetljava groba pokopata, ki je posiljal g. Milan Ferlič iz Blanskega 20 K in ga Lizačka Serjunova v Cerknem 10 K mesto cvetki na grob svoje hčerke v Tolminu. Iskrena hvala!

Darovci za Krekov spomenik. II. izkaz. Od 28. oktobra do 8. novembra 1917. Po 1000 K: Zadržalna zveza v Ljubljani. Gozdarska zveza v Ljubljani. Po 500 K: Družba v Mohorju v Celovcu 500 K v pomoč goriškim pregnancem. Kmetijsko braalno društvo v St. Iliju Slov. goriščak je darovalo za goriške begunce 30 K. Neimenovana gospa je darovala za goriške begunce 20 K. Gađ. Cirila Medvedova je poklonila 50 K. Del svoje prve nagrade pri koncertu, za svoje trepetre sobrate. Posredovalnica se iskreno zahvaljuje.

Družbi sv. Cirila in Metoda je vpljal gosp. dr. Joško Majcen, c. in c. kr. linzdravnik S. M. S. Habsburg — Pulj 200 K za »sobrambi kamén«, kot prostovoljni način davek. Zavedenu narodnjaku izredno zahvala s čelo, da bi našel kaj posnemalcev. — Za C. M. družbo so zbrali Zidaničnenci, Ločani in Radecani lepo vsto 700 K — Zivelli! — Veseli, ker Cadorna premagan, in uničene na slovensko zemljo namerjene italijanske aspiracije. Tempolj bo prepričan, da je vpljal na jugoslovanske deklaracije — darujejo štirje domoljubi s řešanjem v Ajdovščini za C. M. D. 40 K. — Iz nabiralnika g. Veber v Trbovljah je prejel C. M. družbu 40 K 46 v, katero vsto so zbrali gg. Janko Poček, dr. J. Pipan in drugi zplotniki. — Moška podružnica je posiljala z nabiralnika v Narodnem domu 19 K. — Ob odhodnici g. S. Wonsa iz Jesenic je nabral g. Entor za »Družbo« 28 K 25 v. — Za C.

